

EL TEMPS QUE CORRE per JOAN F. MIRA

Vigilar exàmens

“Com que és la primera vegada que entren a la universitat, i entren per quedar-s’hi, deuen pensar que val més entrar amb seguretat i empenta. No els espanta ningú, i també el sistema general i particular està pensat per no espantar-los: vénen, fan com que estan nerviosos, i després els tribunals n’aproven més del 90%, sovint el 97% i el 98%. D’això en diuen ‘selectivitat.’”

Una de les servituds del meu modest ofici universitari és formar part de tribunals que vigilen i corregeixen exàmens. Ho faig sense convicció vertadera, com les altres parts de la meua professió professoral, i com els altres oficis que la condició de valencià m’ha portat a practicar. Si jo fóra holandès (és la meua fixació nacional: ser alguna cosa pacífica i petita) hauria estat només això o allò, antropòleg, escriptor, professor de grec o predicador ambulant, com el personatge del diàleg platònic, al qual Sòcrates acaba convencent que cada home només pot saber els secrets d’un sol ofici: el seu. El poeta poeta, el metge metge, l’escultor escultor. No com jo, que m’ha tocat viure per tancar forats i ser, com Ulisses, home de múltiples habilitats. Per això, cada any pel juny i pel setembre accepto amb un somriure als llavis la *convée*, el treball forçat a què m’obliga el contracte.

El lector ja deu haver endevinat que parle d’exàmens de selectivitat, que són els que tocava fer aquests dies per tot el Regne d’Espanya: diu que 200.000 criatures han passat enguany pel mateix inútil tràngol que a mi m’ha tocat vigilar. S’hi estan tres dies, una sessió llarga de matí i dues sessions de vesprada, i en acabant ja no se n’anirien, de tan pràctics i experts com es troben. Els animals humans, ja de molt joves, s’acostumen a tot. Ocupen les escales i tots els espais disponibles, acampen per terra entre prova i prova, escampen papers i pots de coca-cola, fumen abundantment, mengen entrepans en rotgile, i només els faltaria encendre un foc o portar sacs de dormir i passar la nit a la porta de les aules. Com que és la primera vegada que entren a la universitat, i entren per quedar-s’hi, deuen pensar que val més entrar amb seguretat i empenta. No els espanta ningú, i també el sistema general i particular està pensat per no espantar-los: vénen, fan com que estan nerviosos, i després els tribunals n’aproven més del 90%, sovint el 97% i el 98%. D’això en diuen “selectivitat”, amb una paraula que se suposa relacionada amb “selecció”, o tria dels que demostren ser més bons. Tot és mentida, o gairebé tot, però no passa res: els alumnes poden dir que tenen

molta por de suspendre, i els tribunals –el sistema, lamentable paraula– poden dir que fan el seu deure seleccionant-ne nou i tres quarts de cada deu. Jo també aprobe tants exàmens de grec com la collita de cada any permet aprovar: sóc respectuós amb les normes.

De manera que em toca vigilar aquesta prova inútil i caríssima, i quan els adolescents són asseguts en aules de cinquanta o de cent, em dedique a mirar-los i a pensar en el futur immediat de l’espècie. Ara els xiquets porten el bescoll pelat, excepte alguns –novetat d’enguany– que porten cua de cavall, supose que a l’estil de l’actor Banderas. Les xiquetes, com és habitual, presenten una infinita varietat de jocs capilars que seria molt llarg descriure; porten camisetes o bruses molt curtes, amb el melic i els ronyons a l’aire, i només tres o quatre de cada cent no porten *blue-jeans*, tant si els falta cul com si el tenen just o els en sobra. A les tres o quatre que es posen falda, llarguíssima o curtíssima, els haurien d’apujar la nota reglamentàriament. Els xicots porten ara diverses variants de saragüells fins al genoll, i s’examinen mostrant el pèl de les cames i rasant-se la cuixa. Alguns es presenten amb calçons de clown de circ, apedaçats de colors, o amb pantalons dissenyadament estripats i esfilagarsats, i tot queda molt modern i molt fi. Sembla graciós, desimbolt, espontani, però és fals: els dels pantalons trencats solen ser de col·legis rics. Algun dia, quan siga una mica més vell, enyoraré el temps que als exàmens calia portar corbata.

Abans de començar l’examen, mentre repar-teixen els papers i tot això, mire de fer-los somriure, d’establir una fúgaç complicitat, i després els contemple llargament, una hora i una altra hora, plens com estan de gràcia i de desgràcia. Tindran vint anys l’any 2000, setanta anys l’any 2050: d’on eixiran els diners per pagar les pensions quan ells es jubilen?, quanta selva equatorial quedarà viva?, qui serà el president de Rússia, i quant faltará per fer un parc, a València, en els terrenys de la Renfe? És una fantasia falsa: ells sempre són iguals, cada any tenen disset anys, són sempre els mateixos. Qui es fa gran, tan lentament com pot, sóc jo que els vigile sense ganes, i després en faig un article.